

N:o 8/1936.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 8/1936 i anledning av landstingsmännen Johannes Holmbergs och Albert Janssons skrivelse till landstingets talman med anhållan om åtgärd från landstingets sida för tillrättaläggande av särskilda i skrivelsen närmare berörda för, utom andra, landstingets talman kränkande beskyllningar.

I anledning av förenämnda anhållan, varöver landstinget inbegärt utlåtande av lagutskottet, får utskottet värdsammast framhålla följande:

I slutet av den i landstingsmännen Holmbergs och Janssons skrivelse berörda hänvändelsen till Högsta domstolen framhåller landskapsnämnden: "Lika värdsamt får landskapsnämnden bilägga utdrag ur landstingets protokoll för den 1 och 4 december 1934 samt för den 22 sistlidna februari ävensom avskrift av lantrådets till landstinget avgivna framställning av den 5 sistlidne februari jämte professor emeritus Willgrens till detsamma fogade utlåtande, varvid beträffande protokollet för den 22 februari är att märka att, ehuru sådant icke ur detsamma framgår, lagutskottets till grund för behandlingen lagda utlåtande fastslogs vara ojusterat samt att återremiss till utskottet för justering av talmannen förvägrades".

Efter det landskapsnämndens ovan citerade uttalande kommit till landstingsrepresentanternas kännedom, inlämnade särskilda representanter till talmannen vid landstingets urtima session i maj 1935 en skrift, vari undertecknarna anhöllo att lantrådet i stöd av § 44 mom. 2 i landstingsordningen måtte anmodas att inför landstinget besvara bl.a. följande fråga: "3:o huruvida Lantrådet anser, att påståendet i landskapsnämndens skrivelse N:o 255 av den 2 april detta år till Högsta domstolen om att lagutskottets i sagda skrivelse angivna betänkande fastslogs vara ojusterat och att talmannen vägrade att taga under omprövning ett förslag om återremiss för justering vore överensstämmande med faktiska förhållandet, eller om Lantrådet med berörda påstående möjligen avsåg att ställa talmannen i en oförmånlig dager;"

Vid landstingets plenum den 8 sistlidne maj kl. 6 e.m. besvarade lantrådet frågan sålunda: "Såsom svar på den tredje frågan får jag framhålla att jag av yttranden under landstingets plenum den 21 februari bibragtes

den uppfattningen, att ifrågavarande betänkande icke justerats i föreskriven ordning. Om, såsom det senare meddelats, sagda yttranden grundade sig på en missuppfattning, är det naturligt att även jag i detta fall kom att skatta åt en villfarelse. Då premisserna sålunda synbarligen blivit oriktiga, bortfaller också förmodandet, att jag eventuellt velat ställa talmannen i en ofördelaktig dager."

Av orsak, som för landstingets samtliga medlemmar är känd, fann sig landstinget emellertid förhindrat att vid förenämnda urtima session fatta beslut i anledning av landskapsnämndens uttalande. På grund härav kan ej heller ur landstingets protokoll upplysning vinnas om den ställning landstinget intagit till meranämnda beskyllningar och lantrådets ovanciterade svar.

Landstingsmännen Holmberg och Jansson, vilka jämte numera avlidne landstingsmannen Daniel Nordberg justerat och godkänt protokollet av den 21 sistlidne februari, hava med hänsyn härtill ansett sig böra bringa i erinran landskapsnämndens ovan citerade uttalande och tillika påkalla åtgärd i saken från landstingets sida.

Endast en mening kan råda därom, att det ifrågavarande uttalandet beträffande protokollet av den 22, rätteligen den 21 sistlidne februari, är en anklagelse av synnerligen svår beskaffenhet, missfirmelig icke blott för landstingets talman och sekreterare, lagutskottets ordförande och de av talmannen tillkallade justeringsmännen, utan även för landstinget såsom sådant, enär förhållandena inom landstinget genom densamma framstälts i en oriktig dager.

En granskning av det vid landstingets ifrågavarande plenum förda stenografiska protokollet giver dess bättre vid handen,

att landstinget alls icke fastslagit, att lagutskottets berörda betänkande skulle ha varit ojusterat; och

att återremiss av ärendet till utskottet för justering av betänkandet överhuvudtaget icke påyrkats, än mindre av talmannen förvägrats.

Landstingets stenografiska protokoll visar sålunda, att beskyllningarna äro obefogade. Härav följer även, att landskapsnämndens uttalande är foglöst, försåvitt uttalandet innebär en beskyllning mot landstingets sekreterare för att hava fört och uppsatt, mot talmannen för att hava vid justeringen godkänt falskt protokoll.

-3-

Landstingsmännen Holmberg och Jansson föreslå i sin föreliggande skrivelse, att landstinget ville vidtaga sådan åtgärd, att ovannämnda oriktiga beskyllningar tillrättaläggas och i Högsta domstolen dementeras.

Utskottet är ense med herrar Holmberg och Jansson därom, att landstinget bör vidtaga någon åtgärd för att inför samtid och eftervärld tillbakavisa beskyllningarna, men anser tillika, att en hänvändelse till Högsta domstolen i ett ärende sådant som detta icke låter sig göra, emedan det i detta fall ej göras anspråk på rättsskydd. Härtill kommer vidare den omständigheten, att landskapsnämndens förenämnda skrivelse icke grundar sig på något beslut från landskapsnämndens sida, utan att den tillkommit enbart på åtgärd av lantrådet. Även därför kan ej heller någon framställning om dementi hos Högsta domstolen göras, då ju landskapsnämnden såsom sådan ej beslutat att avlåta skrivelsen i fråga till Högsta domstolen.

I sitt svar till landstinget på ovan citerade fråga framhåller lantrådet till ursäkt, att han av yttrandena i landstinget bibragts den uppfattningen, att betänkandet i själva verket var ojusterat och att han vid avfattandet av skrivelsen till Högsta domstolen på grund av missuppfattning svävat i villfarelse om rätta förhållandet.

Utskottet får därför vördsammast föreslå,

att landstinget ville besluta att i protokollet anteckna, att det genom den i detta ärende förebringade utredningen till fullo ådagalagts, att lantrådets förenämnda uttalanden saknat fog för sig och sålunda varit från sanna förhållandet avvikande, men att någon annan åtgärd från landstingets sida i detta fall icke borde vidtagas.

Mariehamn den 28 februari 1936.

På lagutskottets vägnar:

Närvarande i utskottet: Rothberg - Johannes Eriksson - Johannes Holmberg - Rosenblad och Sundman.